

SUD-AMÈRICA

El Paraguai elegeix president però tem la reacció militar

Dubtes sobre si l'exèrcit acceptaria una derrota del Partit Vermell

BARCELONA
SISCU BAIGES

Els paraguaians estan convocats demà a les urnes per elegir el primer president civil del país després que el general Alfredo Stroessner acabés amb el període de Govern de Federico Chaves. Això va succeir al 1954 i Stroessner va dirigir amb mà fèrria el país fins que el seu consogre, el també general Andrés Rodríguez, el va derrocar amb un cop d'Estat, al febrer del 1989. La nova Constitució del país impedeix al president optar a la reelecció, cosa que ha enutjat Rodríguez i ha confirmat que el Paraguai tornarà a tenir un cap d'Estat no militar.

Però els paraguaians demòcrates no temen tant l'enuig de Rodríguez perquè se li hagi tancat la porta a la reelecció com les amenaces d'alguns comandaments militars, que han advertit que no acceptaran una possible derrota del Partit Vermell, aliat tradicional de la dictadura militar. Un dels que no es resignen a perdre el poder és Lino César Oviedo, comandant de l'exèrcit, que ha afirmat públicament que el Partit Vermell i els militars "cogovernaran sempre, molesti a qui molesti, agradi a qui agradi i cridi qui cridi".

El trànsit a la democràcia del Paraguai ha sigut particular. El Partit Vermell, hereu de la dictadura, va guanyar les primeres eleccions generals democràtiques, que van tenir lloc l'1 de desembre de 1991. L'Associació Nacional Republicana-Partit Vermell va obtenir el 55% dels vots i 82 dels 140 diputats de la Cambra. Va doblar en vots i escons el Partit Liberal Radical Autèntic, que va obtenir el 27% de les paperetes emeses i 40 actes de diputat. El moviment

Constitució per Tothom es va situar en tercer lloc, amb un 11% dels vots i 16 diputats.

Abans, l'oposició havia resultat guanyadora de les eleccions municipals i la capital Asunción va quedar a les seves mans. Rodríguez va viure aquests processos electorals confortablement instal·lat en la presidència del país, aconseguida a les eleccions presidencials celebrades tres mesos després del cop d'Estat. S'hi va presentar com a candidat del Partit Vermell, el que havia donat suport al dictador contra el qual s'havia sublevat.

El compromís

Després de guanyar es va comprometre a no allargar el seu mandat més enllà del 15 d'agost de 1993. L'Assemblea de Diputats que va elaborar la Constitució li va pendre la paraula i l'estiu que ve, si els militars no ho impedeixen amb un nou atac a la democràcia, un civil substituirà Rodríguez. Molta gent creu al Paraguai que Rodríguez confiava que el Parlament, format majoritàriament per gent del seu partit, tindria el detall d'obrir-li les portes a la reelecció.

Els sondejos configuren també una situació curiosa. El Partit Vermell marxa en primer lloc pel que fa a expectatives de vot en la renovació de 40 senadors, 80 diputats i 17 governadors departamentals i, en canvi, el seu candidat a president, Juan Carlos Wasmosy, està endarrerit en relació amb el socialdemòcrata Guillermo Caballero Vargas i el liberal radical Domingo Laino.

Aquesta situació no agrada gens als militars, acostumats a tallar el bacallà al Paraguai. A més, un grup important d'oficials està acusat de participar en una operació de contraban de

El general Andrés Rodríguez, jurant el seu càrrec de president després del cop d'Estat contra Stroessner

REUTER

vehicles. L'exèrcit també ha rebut acusacions d'estar vinculat al narcotràfic. No són poques les pressions que intenten parer les investigacions judicials des de l'estament militar.

Per vetllar per la legalitat del procés electoral i, d'alguna manera, per pressionar a favor del manteniment de la democràcia, sigui quin sigui el dictamen de les urnes, el Parlament Europeu ha enviat una nodrida representació parlamentària al Paraguai. El president del Parlament Euro-

peu, Egon Klepsch, es va reunir dimecres amb el president Rodríguez. "Unes eleccions netes enfortiran la imatge del Paraguai internacionalment i garantiran el suport de la CE al procés de transició", va dir Klepsch al sortir de la reunió.

Els principals candidats a president han afirmat als últims actes de campanya que confien que els militars acceptaran el veredict de les urnes. Aquesta és també la convicció i l'esperança dels observadors internacionals.

Només tres candidats tenen opcions reals a la 'jefatura' de l'Estat

BARCELONA
NOU DIARI

En la competència per assolir la presidència del Paraguai concorren set formacions polítiques, però només tres candidats tenen opcions reals d'assolir la màxima representació estatal. Es tracta dels presidenciables de l'Associació Nacional Republicana (ANR-Partit Vermell), el Partit Liberal Radical Autèntic (PLRA) i Encontre Nacional (EN).

Les enquestes indiquen que els candidats més ben col·locats són els del PLRA i EN i releguen a un segon pla Juan Carlos Wasmosy, l'home per qui ha apostat el Partit Vermell, que ha governat el Paraguai a les últimes dècades. Aquestes previsions representen una certa sorpresa, ja que els observadors polítics no creien que el Partit Vermell, aliat tradicional de la dictadura militar, pogués perdre la presidència del país.

Els altres quatre partits que participen en aquesta cursa són la Concertació Democràtica i Social (CDS), el Partit Liberal (PL), el Partit dels Treballadors (PT) i el Partit Nacional Socialista (PNL). Les seves opcions són inexistents i s'han limitat a aprofitar la campanya per donar a conèixer els seus plantejaments ideològics. Ricardo Canese, presidenciable del CDS, ha recomanat el vot útil per qualsevol candidat de l'oposició, per evitar el triomf del Partit Vermell.

La impossibilitat constitucional de reelegir Andrés Rodríguez ha fet fora el candidat que més segura hauria tingut l'elecció en cas de participar en les eleccions.

Un país de 4,5 milions d'habitants que recorda encara la llarga nit de la dictadura de Stroessner

BARCELONA
NOU DIARI

El Paraguai està situat al bell mig de l'Amèrica del Sud. La gran majoria dels seus habitants -4,5 milions aproximadament, amb un 90% de població mestissa- encara recorden la llarga nit de la dictadura que va exercir sobre el país el general Alfredo Stroessner. Van ser quasi 35 anys de Govern personal que han deixat una empremta inesborrable en una gent que es prepara ara per

elegir un nou president civil.

Dels països veïns, el Paraguai és el més petit i el menys densament poblat. Té 406.752 quilòmetres quadrats, cosa que representa una densitat de prop d'11 persones per quilòmetre quadrat, molt lluny dels 17 de Xile o l'Uruguai. Asunción, la capital, té un cens d'1,2 milions d'habitants.

Forma part dels països sud-americans que s'esforcen per treure's del damunt l'etiqueta de

Tercer Món i que lluiten contra les estadístiques que mostren el seu endarreriment en relació amb els països desenvolupats.

La mortalitat infantil és de 39 nens de cada mil nascuts, i l'esperança de vida està situada en els 67 anys. Un deu per cent dels ciutadans són analfabets, només la meitat dels nens estan escolaritzats i hi ha un metge per cada mil habitants. El deute extern està situat en uns 250.000 milions.

NOU DIARI